

УДК 532.526

Л. Романюк

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ГІБРИДНА АЛГЕБРО-ОДНОПАРАМЕТРИЧНА ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ КОЕФІЦІЕНТА ТУРБУЛЕНТНОЇ В'ЯЗКОСТІ

Перші зональні математичні моделі, які одночасно є й гібридними, були запроваджені теорією примежового шару. Згідно з гіпотезою Прандтля течію в околі обтічного тіла можна зобразити як два шари: дуже тонкий шар поблизу поверхні (примежовий шар), де тертя відіграє суттєву роль, та шар поза межами примежового (зовнішній шар), де тертям можна знехтувати. Відповідно у примежовому шарі є застосовною модель в'язкої течії, а у зовнішньому шарі – модель ідеальної течії.

Як показує аналіз результатів розрахунків пристінних турбулентних течій, алгебраїчні моделі найкраще відтворюють властивості дрібномасштабної квазіізотропної турбулентності внутрішньої області. Гібридна алгебраїчна й одно

параметрична диференціальна модель визначається так: $v_t = \chi_k v_{tout} \tanh \frac{v_{tin}}{v_{tout}}$

У пристінній області $v_{tin} = l D_m$,

$$l = ky \sqrt{\tau^+} v_* , \quad D_m \tanh \frac{\sinh^2 \left[k_1 y^+ \sqrt{\tau^+} \right] \tanh \left[\sinh^2 \left(k_2 y^+ \sqrt{\tau^+} \right) \right]}{ky^+ \sqrt{\tau^+}} .$$

У зовнішній області $v_{tout} = \chi_k \Delta \sqrt{k}$,

де v - коефіцієнт кінематичної в'язкості, k - кінетична енергія турбулентності, τ - напруження зсуву, v_* - динамічна швидкість, χ, k_1, k_2, k - коефіцієнти моделі турбулентності, $y^+ = \frac{y v_*}{\nu}$ - безрозмірна ордината закону стінки, l - характерний лінійний розмір обтічної поверхні, t^+ - значення, що характеризує турбулентний режим течії, $+$ - параметр, безрозмірний у масштабах «закону стінки».

Ця модель була використана для розрахунків плоских турбулентних примежових шарів методом прямих, при цьому використовувалась система рівнянь Прандтля:

$$U \frac{\partial U}{\partial x} + V \frac{\partial U}{\partial y} = \frac{1}{\rho} \frac{\partial \tau}{\partial y} - \frac{1}{\rho} \frac{\partial p}{\partial x} ,$$

$$\frac{\partial U}{\partial x} + \frac{\partial V}{\partial y} = 0 ,$$

де ρ - густина, p - тиск.

Перевагою даної моделі є відсутність необхідності використання пристінних функцій, які не забезпечують надійного передбачення положення точки відриву.